

Dąbrowa Górnicza dn. 19.10.2021 r.

Prezes Stowarzyszenia

Dąbrowskie Inicjatywy Społeczne

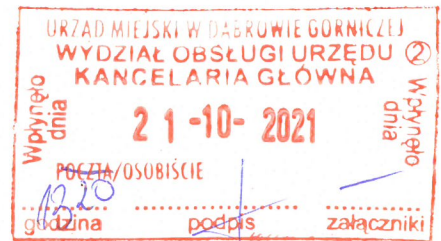
Tatiana Duraj-Fert

ul. Spacerowa 5

42-520 Dąbrowa Górnicza

Nr tel. 607108131

E-mail: biuro@inicjatywy-spoleczne.eu

RADA MIEJSKA
DĄBROWY GÓRNICZEJ

PETYCJA

Dotyczy: Rewitalizacji zabytkowego budynku dworca kolejowego na stacji Dąbrowa Górnicza Ząbkowice.

Działając w interesie publicznym, w imieniu Stowarzyszenia Dąbrowskie Inicjatywy Społeczne, na podstawie art. 63 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach, wnoszę o podjęcie pilnych i skutecznych działań w celu rewitalizacji zabytkowego dworca kolejowego na stacji Dąbrowa Górnicza Ząbkowice, położonego w Dąbrowie Górniczej przy ul. Dworcowej 11.

UZASADNIENIE

1. W „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Dąbrowa Górnicza”¹ wyznaczono obszary wymagające: „przekształceń, zagospodarowania i rehabilitacji [?] zabudowy miejskiej”, które miały zostać objęte gminnym programem rewitalizacji. Do obszarów tych zaliczono m.in. zabytkowy zespół zabudowy dworca kolejowego na stacji Dąbrowa Górnicza Ząbkowice, uwzględniając przy tym konieczność rewitalizacji budynku dworcowego wraz z najbliższym

¹ Załącznik Nr 12 do Uchwały Nr XXXIII/706/2017 Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej z dnia 22 listopada 2017 r. w sprawie zmiany II edycji „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Dąbrowa Górnicza” zatwierdzonego uchwałą Nr XXIII/374/08 Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej z dnia 30 stycznia 2008 r.

otoczeniem ². Mimo powyższego ustalenia, w „Lokalnym programie rewitalizacji Dąbrowy Górniczej do roku 2020”, tudzież w kolejnej edycji programu i jego aktualizacjach ³, nie przewidziano żadnych projektów inwestycyjnych w odniesieniu do budynku dworca, jednocześnie całkowicie odcinając się od współpracy z jego właścicielem – firmą Polskie Koleje Państwowe Spółka Akcyjna (PKP S.A.), w zakresie zagospodarowania i utrzymania obiektu.

2. W 2011 r. firma PKP S.A. wyłączyła dworzec z eksploatacji. W tym samym czasie, tj. w latach 2011-2012, prowadziła z Urzędem Miejskim w Dąbrowie Górniczej rozmowy w sprawie zagospodarowania obiektu w drodze długoletniej umowy dzierżawy, a następnie przekazania go na rzecz samorządu, ale nie przyniosły one pozytywnego rezultatu. Od ponad 10 lat budynek stanowi niezagospodarowany pusty stan, a jego stan techniczny stale się pogarsza, głównie wskutek niewłaściwego zabezpieczania przed niekorzystnym wpływem warunków atmosferycznych.
3. Od 2014 r. dworzec figuruje w gminnej ewidencji zabytków miasta ⁴, a od ubiegłego roku również w rejestrze zabytków nieruchomości województwa śląskiego ⁵. Mimo to firma PKP S.A. nie sprawuje należycie opieki nad zabytkiem, w ogóle nie realizując działań wymienionych w art. 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. **Zaniechanie przez właściciela ustawowych obowiązków nie spotkało się jak dotąd z żadną reakcją ze strony organów gminy Dąbrowa Górnicza, uporczywie niepodejmujących wobec ząbkowickiego dworca działań z zakresu ochrony zabytków, wynikających wprost z art. 4 wzmiankowanej ustawy.**
4. Pod wpływem społecznej presji, w 2020 r. firma PKP S.A. ponownie wystąpiła do Urzędu Miejskiego w Dąbrowie Górniczej z propozycją współpracy, i tym razem miasto wyraziło wstępne zainteresowanie dzierżawą części pomieszczeń dworca, ale pod warunkiem przeprowadzenia przez PKP S.A. generalnego remontu obiektu. Tymczasem Zarząd PKP S.A. uważa taki warunek za niemożliwy do spełnienia, jako że firma: „zobowiązana jest do podejmowania działań racjonalnych ekonomicznie i rentownych”. Zarząd spółki, której jedynym akcjonariuszem jest Skarb Państwa, nie uwzględnia przy tym obowiązku przestrzegania prawa, obligującego właściciela do opieki nad zabytkiem bezwarunkowo, tzn. niezależnie od tego, czy jest to dla niego opłacalne, czy też nie jest. Biorąc pod uwagę rozbieżność stanowisk obu stron (PKP S.A. i miasta) zachodzi obawa, iż kontynuowana będzie taktyka bierności, za-

² „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Dąbrowa Górnicza – II edycja (tekst jednolity)”, str. 203.

³ „Program rewitalizacji: Dąbrowa Górnicza 2022 (aktualizacja – 2016 r.)” przyjęty uchwałą Nr XVII/392/2016 Rady Miejskiej z dnia 18 maja 2016 r.; „Program rewitalizacji: Dąbrowa Górnicza 2022 (aktualizacja – 2018 r.)” przyjęty uchwałą Nr XLV/881/2018 Rady Miejskiej z dnia 17 października 2018 r.; „Program Rewitalizacji: Dąbrowa Górnicza 2023 (aktualizacja – 2020 r.)” przyjęty uchwałą Nr XXV/542/2020 Rady Miejskiej z dnia 16 grudnia 2020 r.

⁴ Gminna ewidencja zabytków ustanowiona zarządzeniem nr 2108/2014 Prezydenta Dąbrowy Górniczej z dn. 03.02.2014 r.

⁵ Wpis do rejestru pod nr A/706/2020, na podstawie decyzji Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków z dn. 01.10.2020 r. (decyzja stała się ostateczna z dniem 04.01.2021 r.).

niechań i nierespektowania ustawowych powinności, w oczekiwaniu na samoistne „rozwiązanie problemu”. **Permanentne, ostentacyjne i bezkarne naruszenie prawa przez obie strony powinno jednak zostać definitywnie ukrócone, gdyż godzi w zasadę zaufania obywateli do polskiego państwa.**

5. Renowacja i zagospodarowanie zabytkowego dworca kolejowego powinny stanowić, a nie stanowią, integralny element procesu rewitalizacji Ząbkowic, które niezmiennie od wielu lat są w skali miasta: „dzielnicą koncentracji wszystkich najistotniejszych negatywnych zjawisk społecznych, tj. depopulacji, bezrobocia i wykluczenia społecznego”, a także: „najbardziej zdegradowanym i zmarginalizowanym obszarem miasta uwzględniając zarówno aspekty społeczne, urbanistyczne i infrastrukturalne”; natomiast do 2023 roku – wg. aktualnego programu rewitalizacji miasta – powinny stać się: „ważnym centrum lokalnym integrującym mieszkańców północnych i wschodnich dzielnic Dąbrowy Górniczej” ⁶. Biorąc pod uwagę dotychczasowy wieloletni brak postępu w realizacji programowych zadań, przedstawiona powyżej wizja stanu końcowego rewitalizacji „priorytetowego obszaru”, jakim są teoretycznie Ząbkowice, wydaje się nierealna.
6. Stacja Dąbrowa Górnicza Ząbkowice jest jedyną węzłową stacją kolejową w mieście, a zabytkowy dworzec położony jest w centralnej części dzielnicy o populacji ponad 10 200 osób. Ponadto ze stacji, na której obecnie zatrzymuje się w dni robocze 57 pociągów pasażerskich, korzystają mieszkańcy sąsiednich dzielnic, zamieszkałych łącznie przez ok. 9 tys. osób. W latach 2017-2019 w bezpośrednim sąsiedztwie dworca zbudowano przejście podziemne, a także miejsca postojowe dla samochodów i rowerów, nazywane centrum przesiadkowym. W owym „centrum” nie ma nawet toalety; nie można załatwić potrzeb fizjologicznych, umyć rąk, kupić gazety, biletu autobusowego czy kolejowego biletu okresowego. Nie ma również punktu gastronomicznego, czy choćby automatów z napojami, a przy niesprzyjającej pogodzie nie ma możliwości schronienia się przed wiatrem i chłodem. Mieszkańcy Ząbkowic od lat zgłaszają potrzebę rewitalizacji dworca, co odnotowywane jest w częściach diagnostyczno-opisowych kolejnych aktualizacji programu rewitalizacji ⁷, lecz władze miasta ostentacyjnie ignorują ich potrzeby. **22 lutego br. Stowarzyszenie Dąbrowskie Inicjatywy Społeczne wystąpiło do Prezydenta Dąbrowy Górniczej z petycją, podpisaną przez 1037 obywateli, w sprawie zagospodarowania dworca, lecz społeczna inicjatywa nie przyniosła pożądaných skutków** ⁸.
7. Wielu mieszkańców Ząbkowic uważa, że władze Dąbrowy Górniczej traktują ich jak dąbrowian drugiej kategorii, od lat zaniedbując i marginalizując peryferyjną dzielnicę. Jednym z przykładów marginalizacji jest wielkość nakładów finansowych na budowę centrów przesiadkowych. Budowa przejścia podziemnego i tzw. centrum

⁶ Przytoczone cytaty: „Program rewitalizacji: Dąbrowa Górnicza 2023 (aktualizacja – 2020 r.)”, załącznik do uchwały Nr XXV/542/2020 Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej z dn. 16.12.2020 r., str. 47; 74; 95.

⁷ „Program rewitalizacji: Dąbrowa Górnicza 2023 (aktualizacja – 2020 r.)”, str. 74.

⁸ Treść petycji i udzielonej na nią odpowiedzi są dostępne na stronie internetowej bip Urzędu Miejskiego w Dąbrowie Górniczej: <https://www.bip.dabrowa-gornicza.pl/138272/dokument/149021>

przeładkowego w Żąbkowicach kosztowała łącznie niespełna 10 mln zł, podczas gdy na analogiczną inwestycję w Gołonogu przeznaczono 67,5 mln zł, a w śródmieściu Dąbrowy Górniczej 229 mln zł. Dysproporcje olbrzymie i nieproporcjonalne. Inny przykład marginalizacji to brak dbałości o dziedzictwo narodowe dzielnicy (zerowe nakłady finansowe i rzucające się w oczy zaniedbania), w sytuacji gdy na przebudowę socrealistycznego Pałacu Kultury Zagłębia z lat pięćdziesiątych XX w. miasto wydało w latach 2011-2014 około 62 mln zł, przy czym tylko renowacja podziemnych szaleatów kosztowała ponad 4 mln zł⁹.

8. Trwałe zachowanie żąbkowickiego dworca, jako zabytku o szczególnych wartościach historycznych i architektonicznych, leży w interesie społecznym oraz słusznym interesie obywateli; przy czym nie tylko mieszkańców miasta, albowiem zabytek jest częścią dziedzictwa regionalnego i dziedzictwa narodowego. Nie wywiązując się z ustawowych obowiązków ochrony zabytku oraz nie uwzględniając renowacji i zagospodarowania obiektu w procesie rewitalizacji miasta, organy gminy przyczyniły się, i nadal przyczyniają, do pogarszania jego stanu, a tym samym działają i działają na szkodę interesu publicznego. Dworzec ten jest najstarszym i najwartościowszym historycznie zabytkiem Żąbkowic, a jednocześnie **jednym z zaledwie trzech świeckich zabytków nieruchomości Dąbrowy Górniczej wpisanych do rejestru zabytków**. Zbudowany przez Polaków pod rosyjskim panowaniem, przetrwał w dobrym stanie dwie wojny światowe i dwie niemieckie okupacje. Byłoby paradoksem historii, gdyby został unicestwiony – wbrew interesowi publicznemu i z naruszeniem prawa – w wolnej i niepodległej Polsce.

Mając na uwadze przedstawione fakty, wzywam Radę Miejską do niezwłocznego podjęcia działań w celu zapewnienia rewitalizacji żąbkowickiego dworca, poprzez jego renowację i zagospodarowanie, a jeśli zaistnieje taka potrzeba, to również rekonstrukcję (odbudowę), we współdziałaniu z PKP S.A. oraz Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków. Ponadto wnoszę o bieżące informowanie mieszkańców miasta o wszelkich poczynaniach organów gminy w przedmiotowej sprawie, a także zobowiązanie Prezydenta Miasta do oznaczenia żąbkowickiego dworca znakiem informujący o tym, iż zabytek ten podlega ochronie¹⁰.

Na podstawie art. 4 pkt 3 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach, wyrażam zgodę na ujawnienie moich danych osobowych na oficjalnej stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Dąbrowie Górniczej. Jednocześnie przypominam, że zgodnie z art. 8 pkt 1 wspomnianej ustawy, skan petycji powinien zostać niezwłocznie zamieszczony na stronie internetowej podmiotu rozpatrującego lub urzędu go obsługującego.

Z poważaniem

Prezes Stowarzyszenia

Tatiana Duraj-Fert

⁹ Informacje o kosztach wszystkich wymienionych inwestycji – na podsta

¹⁰ Podstawa – art. 12 pkt 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.